

دوفصلنامه مکانیک سیالات و آبرودینامیک جلد 11، شماره 1، بهار وتابستان ۱۴۰۱، صفحه ۱۷ الی ۳۹ شاپا الکترونیکی: ۸۱۱۱-۲۹۸۰ شاپا چاپی: ۳۲۷۸-۲۳۲۲

علمی– پژوهشی

Investigation of How Adding Different Nanoparticles to Fuel, Affects Combustion, Fuel Spray Atomization and Emissions of the DI Diesel Engines Zarenejad Ashkezari, A.^(D)

Mechanical Engineering Department Imam Khomeini Marine Sciences University (Received:2022/02/22, Revised: 2022/06/22, Accepted: 2023/08/01, Published: 2022/08/23) DOR: https://dorl.net/dor/20.1001.1.23223278.1401.11.1.2.4

ABSTRACT

One of the novel strategies to improve the performance and emissions of diesel engines is the use of alternative fuels as well as suitable fuel supplements such as nanoparticles. Nanofuels play an important role in the optimization of combustion processes, fuel consumption, and emissions. In this paper, the effect of adding different nanoparticles (cerium, aluminum, and copper oxide nanoparticles) at a concentration of 100 particles per million (ppm) to the diesel fuel on the combustion process and emissions of diesel engines has been investigated by using the FIRE computational fluid dynamics code. For validation, the simulation results of the in-cylinder pressure variations, the experimental peak pressure, and the angle of occurrence have been compared with their counterpart numerical solution results. In addition, the experimental data of NOx, soot, power as well as brake specific fuel consumption have been evaluated with numerical values. The results show that nanoparticles increase the amount of heat transfer to the fuel and decrease the ignition delay. Also, better mixing of fuel and air in the cerium oxide nanoparticles compared to other nanoparticles improves the fuel ignition mechanism, which leads to more complete combustion and a 14.5% increase in power and also a 6% and 34% reduction in the fuel consumption and soot respectively, compared to the diesel fuel. The only downside is the 31% increase in NOx, which can be reduced by catalytic converters.

Keywords: Nanoparticles, Diesel Engine, Emissions, Fuel Spray, CFD

بررسی افزودن نانوذرات مختلف به سوخت بر روی احتراق، اتمیزاسیون اسپری سوخت و آلایندگی موتورهای دیزلی پاشش مستقیم

عباس زار عنژاد اشکذری 🕯 💿

دانشگاه علوم دریایی امام خمینی (ره)، نوشهر، ایران (دریافت: ۱۴۰۰/۱۱/۲۸، بازنگری: ۱٬۱۰۱/۰۴/۱۰، بنیرش: ۱٬۱۰۱/۰۸/۱۰)، انتشار: ۱٬۱۰۶/۱۶/۱

چکیدہ

یکی از استراتژیهای نوین به منظور بهبود عملکرد و آلایندگی موتورهای دیزلی، استفاده از سوختهای جایگزین و نیز افزودنیهای مناسب نظیز نانوذرات به سوخت دیزل میباشد. نانوسوختها نقش بسزایی در بهینه کردن فرآیندهای احتراق و در تیجه مصرف سوخت و آلایندهای خروجی دارند. در این مقاله تاثیر افزودن نانوذرات مختلف (نانوذرات اکسیدهای سریم، آلومنیوم و مس) در غلظت ۱۰۰ پی پی ام، به سوخت دیزل، بر روی فرآیند احتراق و آلایندگی موتورهای دیزلی با استفاده از کد دینامیک سیالات محاسباتی فایر، بررسی شده است. برای ارزیابی نتایج حاصل از شبیه سازی، تغییرات فشار داخل سیلندر، مقدار بیشینه فشار تجربی و زاویه رخداد آن با مقدار حاصل از حل عددی مقایسه شده است. در کنار این پارامتر، مقادیر تجربی آلایندههای اکسیدهای نیتروژن، دوده، توان و همچنین مصرف سوخت ویژه ترمزی با مقادیر عددی از یابی گردید. نتایج نشان میدهد که نانوذرات، میزان حرارت منتقل شده به سوخت را افزایش داده و با تسریع احتراق، سبب کاهش زمان تاخیر در اشتعال می دهد که نانوذرات، میزان حرارت منتقل شده به سوخت را افزایش داده و با تسریع احتراق، سبب کاهش زمان تاخیر در اشتعال می گردند. همچنین اختلاط بهتر مخلوط سوخت و هوا، در نانوذرات اکسید سریم نسبت به سایر نانوذرات، مکانسیم اشتعالی سوخت را بهبود بخشیده که منجر به احتراق کاملتر و افزایش ۱۴/۱ درصدی توان و نیز کاهش ۶ درصدی مصرف سوخت و ۳ می شردند. همچنین اختلاط بهتر مخلوط سوخت و هوا، در نانوذرات اکسید سریم نسبت به سایر نانوذرات، مکانسیم اشتعالی می شرد در اینده دوده در مقایسه با سوخت دیزل خالص گردید. تنها نکته منفی آن، افزایش ۲۰۱۳ درصدی آلاینده اکسید نیتروژن

واژههای کلیدی: نانوذرات، موتور دیزلی، آلایندگی، اسپری سوخت، دینامیک سیالات محاسباتی

a.zare@pgs.usb.ac.ir :(نویسنده یاسخگو) -۱ استادیار

This article is an open-access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license.

C Authors

۱– مقدمه

موتورهای دیزلی همواره به دلیل مصرف سوخت کمتر، دوام و کاربری روزافزون آنها نسبت به انواع موتورهای دیگر، بهعنوان منبع توليد قدرت، موردتوجه سازندگان بودهاند. امروزه با سختتر شدن استانداردهای آلایندگی و همچنین بحران انرژی موجود در جهان و بالطبع افزایش قیمت سوختهای مصرفی، ضروری است تا گامی اساسی در بهینه كردن فرايندهاى احتراق، بهمنظور كاهش مصرف سوخت، آلایندگی و بهبود عملکرد موتور برداشت. یکی از فناوریهای نوین در جهت نیل به این اهداف، استفاده از سوختهای جایگزین و نیز افزودنیهای مناسب نظیر نانوذرات جامد به سوخت دیزل میباشد. نانوذرات از دهها یا صدها اتم یا مولکول و با اندازه و مورفولوژیهای مختلف (آمورف، کریستالی، کروی، سوزنی و غیره) ساخته شدهاند. اغلب نانوذرات که بهطور تجاری مورداستفاده قرار می گیرند، به شکل پودر خشک میباشند. البته نانوذرات ترکیبشده در یک محلول که به شکل سوسپانسیون یا خمیری است نیز موردتوجه میباشد. این ذرات که در اشکال و مورفولوژیهای گوناگونی یافت میشوند، ساختارهایی از کروی گرفته تا فلسی، ورقهای، شاخهای، لولهای و میلهای دارند. فناوری نانو توانایی فراوانی در صنایع مختلف، از جمله صنایع نفت، گاز، پالایشگاه و پتروشیمی و صنعت حملونقل دارد. یکی از مهمترین موارد استفاده از نانوتکنولوژی که در صنعت حملونقل و خودروها استفاده زیادی می شود، روان کارها هستند. قطعات متحرک زیادی وجود دارد که در اثر اصطکاک و سایش بین اجزای آنها، سالیانه هزینه زیادی را برای تعمیرات و نگهداری به خود اختصاص میدهند. برای افزایش کارایی و بهرموری روانکارها که موجب کاهش هزینهها میشود، افزودنیهایی را به آن اضافه می کنند که یکی از آنها، نانو افزودنیهای روان کار است. نانو روان کارها، مزیتهای زیادی از جمله افزایش مقاومت در برابر خوردگی و اصطکاک و کاهش دمای عملیاتی ایجاد کرده و باعث میشوند جایگزین بسیار خوب و مقرون به صرفه ای نسبت به روان کارهای معمولی باشند [۱-۴]. همچنین نانو تکنولوژی، نقش مهمی در ساخت ابزارآلات و مواد موردنیاز در صنایع بالادستی، میان دستی و پاییندستی نفت و گاز دارد و میتواند در بهبود و

تسريع عمليات انجامشده در اين صنعت و افزايش تولید نفت و گاز و محصولات پالایشگاه و پتروشیمی، مؤثر واقع شود. نانو افزودنىهاى سوخت ديزل بهطور اساسى بر صرفهجویی سوخت و بازده موتور تأثیر دارند. همچنین این نانو افزودنیها سبب افزایش عمر موتور، کاهش هزینههای تعمیر و نگهداری، کاهش سروصدای موتور و نیز کاهش آلایندههای خروجی می گردند [۵ و ۶]. در سالهای اخیر استفاده از نانوسوختها در سیستمهای احتراقی همواره موردتوجه محققان زیادی بوده است. همان طور که میدانیم یکی از خواص فیزیکی مهم نانوذرات که منجر به افزایش حرکت براونی نانوذرات داخل سیال و بهبود اختلاط و انتقال حرارت به سوخت می گردد، خواص حرارتی آنهاست. از طرفی نانوذرات در گروههای مختلفی از فلزات، پلیمرها، سرامیکها، کامپوزیتها و غیره دستهبندی می گردند. به طور کلی نانوذرات فلزی نسبت به سایر نانوذرات غیرفلزی و مواد مرکب، از خواص حرارتی بالاتری برخوردار می باشند که در مراجع و منابع مختلف نیز اشاره شده است. همچنین با افزودن نانوذرات فلزی و اکسیدهای فلزی (اکسید آلومینیوم و غیره) به سوخت دیزل در مقایسه با سایر نانوذرات دیگر (غیرفلزی و مواد مرکب)، بهبود عملکرد و آلایندگی بهتری به دست آمده است [۷ و ۸].

اولین بار اصطلاح نانوسیال در سال ۱۹۹۵ توسط چویی [۹]، بهعنوان محیط جدید انتقال حرارت مطرح گردید؛ مطابق تحقیقات انجام شده، نانوسیال از طریق اضافه کردن نانوذرات (میانگین اندازه ذرات زیر ۱۰۰ نانومتر) با درصدهای حجمی متفاوت تهیه میشوند.

میامی و همکاران [۱۰] در سال ۲۰۰۱ تأثیر افزودن اکسید فلزات به امولسیون آب و دیزل را بهطور تجربی موردبررسی قرار دادند. نتایج آنها، بیانگر افزایش سرعت واکنشهای احتراقی بوده، به گونهای که اکسید فلز نقش کاتالیزور را در فعال کردن پیوندهای مولکولی مخلوط آب-دیزل و همچنین انجام واکنش شیمیایی ایفا میکند.

گورو و همکاران [۱۱] در سال ۲۰۰۲ با استفاده از روش آزمایشگاهی، تأثیر افزودن منیزیم، منگنز، کلسیم و مس به سوخت دیزل را بر روی بازده و کیفیت اشتعالی سوخت، موردبررسی قرار دادند. آنها عدد ستان سوخت را در دو

حالت دیزل خالص و دیزل با افزودنی های مذکور بررسی کردند. مطابق نتایج آن ها افزودن منگنز به سوخت دیـزل باعث افزایش ۴/۳ درصدی عدد ستان سوخت گردید.

کائو و همکاران [۱۲] در سال ۲۰۰۸، تأثیر افزودن نانو پودر آلومینیوم پوشیده شده با آب به سوخت را در یک موتور دیزلی تکسیلندر موردبررسی قرار دادند. نتایج آزمایشات بیانگر کاهش آلایندههای اکسیدهای نیتروژن و دوده و همچنین مصرف سوخت در سرعتهای کمتر از ۱۸۰۰ دور در دقیقه بود. در سرعتهای بالاتر از ۱۸۰۰ دور در دقیقه، به دلیل در دسترس نبودن زمان لازم برای انجام واکنش آلومینیوم با آب و آزادسازی هیدروژن، اثری بر بهبود عملکرد موتور نداشت و به دلیل وجود رطوبت زیاد در سوخت حاوی نانوذرات پوشیده شده با آب، سوخت خالص کارایی بهتری داشت.

تایگی و همکاران [۱۳] در سال ۲۰۰۸، با افزودن نانوذرات آلومینیوم به سوخت دیزل، انتقال حرارت به سوخت و احتمال اشتعال پذیری آن را موردبررسی قرار دادند. آنها در این بررسی ذرات در ابعاد ۱۰ و ۵۰ نانومتر را به سوخت دیزل اضافه کردند. آزمایشات انجام شده، نشان داد که انتقال حرارت به سوخت و احتمال اشتعال آن با افزودن نانوذرات، افزایش مییابد.

آرول و همکاران [۱۴] در سال ۲۰۰۹، آزمایشات متعددی را با افزودن نانوذرات اکسید سریم در ابعاد ۳۲ نانومتر به دیزل خالص و مخلوط دیزل-بیودیزل-اتانول بر روی عملکرد و آلایندگی یک موتور دیزل انجام دادند. آنها نتیجه گرفتند که بیشینه فشار داخل سیلندر با افزودن اکسید سریم و اتانول به سوخت دیزل، افزایش مییابد. همچنین افزودن اکسید سریم به مخلوط دیزل-بیودیزل-اتانول باعث کاهش منوکسید کربن، دوده، و هیدروکربن نسوخته در مقایسه با دیزل خالص میگردد.

ساجیش و همکاران [۱۵] در سال ۲۰۱۰، در تحقیقات آزمایشگاهی خود، اثر افزودن نانوذرات اکسید سریم به سوخت بیودیزل را بررسی کردند. نتایج آزمایشات نشان داد که با افزودن نانو ذرات اکسید سریم به بیودیزل، کارایی موتور بهبود یافته و آلایندههای خروجی کاهش مییابد.

دانشور و همکاران [۱۶] در سال ۲۰۱۱، تأثیر افزودن نانوذرات آهن به سوخت را در یک موتور دیزلی موردمطالعه قرار دادند. آنها در آزمایشات خود، تأثیر دور موتور و میزان غلظـتهـای مختلـف نـانوذرات را بـر روی مشخصـههـای عملکردی موتور بررسی نمودند. مطابق نتایج آنها، تغییرات محسوسی در راندمان حرارتی (افزایش ۱۲ درصـدی) و نیـز کاهش ۱۱ درصدی مصرف سوخت، با افـزودن نـانوذرات بـه دست آمد.

سولرو [۱۷] در سال ۲۰۱۲ با افزودن نانوذرات اکسید آلومینیوم به سوخت دیزل، مشخصههای اسپری احتراق دیزلی و رفتار شعله را بررسی نمود. وی در تحقیقات خود نتیجه گرفت که نانوذرات اکسید آلومینیوم سبب بهبود تبادل حرارتی بین جت سوخت و گاز اطراف درون سیلندر گردیده که باعث به وجود آمدن احتراق پایدار و افزایش راندمان می شود. همچنین کاهش ۲ درصدی آلاینده CO نیز به دست آمد.

باناپورمات و همکاران [۱۸] در سال ۲۰۱۴، با استفاده از روش آزمایشگاهی، راندمان احتراق و عملکرد یک موتور دیزلی را با افزودن نانولولههای کربنی چند دیواره به بیودیزل بررسی نمودند. آنها نتیجه گرفتند که افزودن این نانوذرات سبب بهبود مشخصههای احتراقی سوخت پایه و کاهش آلایندهها میشود.

ژا [۱۹] در سال ۲۰۱۵، تحقیقاتی با موضوع بررسی اثر اندازه ذرات بر روی واکنش و مشخصات احتراق نانوذرات آلومینیوم انجام داد. مطابق نتایج وی، واکنش نانوذرات زمانی که اندازهٔ این ذرات از ۹۰ ۳۳ به ۳۰ ۳۶ کاهش مییابد، افزایش یافت.

اشوک و همکاران [۲۰] در سال ۲۰۱۷، تـأثیر نـانوذرات با قطرهای ۲۰ و ۴۰ نانومتر را روی ویژگـیهـای آلاینـدگی دیزل دو سیلندر چهارزمانه بررسی کردند.

اثر قطر ذرات بین ۱۰ تا ۳۰ نانومتر برای نانوذرات اکسید مس اضافه شده به سوخت بیودیزل توسط قرهقانی و همکاران [۲۱]، در سال ۲۰۱۷، بر روی آلایندهها و عملکرد موتورهای دیزلی موردمطالعه قرار گرفت. نتایج آنها نشان

داد که اندازه نانوذرات تأثیر زیادی در بهبود راندمان حرارتی ترمزی موتور دارد.

حسینی و همکاران [۲۲] در سال ۲۰۱۷، آزمایشات مختلفی را بهمنظور بررسی تأثیر افزودن نانولولههای کربنی در ابعاد مختلف به مخلوط سوخت دیزل-بیودیزل بر روی عملکرد و آلایندگی موتورهای دیزلی انجام دادند. آنها نتیجه گرفتند که با افزایش میزان غلظت نانوذرات در سوخت، آلایندههای دوده و مونوکسید کربن، به ترتیب ٪ ۱۸/۴۰ و ٪ ۴/۳۸ کاهش مییابد. درحالی که مقدار آلاینده «NO. ٪ ۱۸/۷۴ افزایش یافت.

غلظت نانوذرات پارامتر دیگری است که توسط محققان موردبررسی قرار گرفته است تا تأثیر آن در کاهش آلایندگی و بهبود راندمان حرارتی مشخص شود. سیوا کومار و همکاران [۲۳]، در سال ۲۰۱۸ اثر غلظت ۵۰ تا ۱۰۰ ppm از نانوذرات آلومینا را در کاهش آلایندگی موتور دیزل که با سوخت بیودیزل کار می کرد، را موردمطالعه قرار دادند.

همچنین در پژوهشی دیگر، حسینی و همکاران [۲۴] در سال ۲۰۱۸، غلظت ۳۰ تا ۹۰ ppm از نانوذرات اکسید گرافن را روی عملکرد و آلایندگی موتور دیزل، بررسی کردند. نتایج آنها نشان داد که افزودنیهای اکسید گرافن تأثیر معنیداری در کاهش انتشار UHC (کاهش ٪ ۴۵/۵۶) و نیز کاهش ٪ ۲۸/۳۸ کاهش میابد. بااینحال، مقادیر توان سوخت نیز ٪ ۱۰/۱۳ کاهش میابد. بااینحال، مقادیر توان

الهی و همکاران [۲۵] در سال ۲۰۱۸، مطالعه جامعی در خصوص تأثیر افزودن نانوذرات به ترکیبهای سوخت دیزل-بیودیزل بر عملکرد موتورهای دیزلی انجام دادند. نتایج آنها بیانگر بهبود انتقال حرارت و پایداری ترکیبهای سوختی بوده که منجر به احتراق کامل تر در موتور گردید؛ همچنین عملکرد موتور بسته به میزان غلظت نانوذرات، تغییر یافت.

خان و همکاران [۲۶] در سال ۲۰۲۰، مطالعه گستردهای به منظور بررسی چالش های موجود با افزودن نانوذرات به سوخت دیزل و بیودیزل بر روی عملکرد و آلایندگی موتورها انجام دادند. آن ها نتیجه گرفتند که غلظت و اندازه نانوذرات سوخت تأثیر قابل توجهی بر روی عملکرد موتور و آلایندههای خروجی دارد. هرچند که

عملکرد و انتشار آلایندهها با افزایش غلظت نانوذرات بهبود یافت، ولی غلظت بیشازحد نانوذرات میتواند باعث رسوب در نوک سوزن انژکتور و احتمال مسدود شدن انژکتور سوخت گردد.

قنبری و همکاران [۲۷] در سال ۲۰۲۱، با استفاده روش پاسخ سطح، عملکرد و آلایندگی یک موتور دیزلی را با افزودن نانوذرات اکسید آلومینیوم در غلظتهای مختلف به مخلوط دیزل-بیودیزل، بهینهسازی کردند. نانوذرات آلومینیوم در غلظتهای ۴۰، ۸۰، ۲۰ و ۱۶۰ پیپیام، به ترکیب سوخت تهیهشده، اضافه گردید. مطابق نتایج آنها، بیشترین مقادیر گشتاور، توان ترمزی و آلاینده اکسید نیتروژن و نیز کمترین مقادیر مصرف سوخت و آلاینده مونوکسید کربن برای نانوذرات با غلظت ۱۶۰ پیپیام، به مونوکسید کربن برای نانوذرات اکسید آلومینیوم، افزودنی مناسبی برای مخلوطهای دیزل-بیودیزل بهمنظ ور بهبود عملکرد و کاهش آلایندگی موتورهای دیزلی است.

مرور مطالعات پیشین نشان میدهد که در اکثر پژوهشهای صورت گرفته، تأثیر افزودن نانوذرات به سوخت بر روی عملکرد و آلایندگی موتورهای احتراقی موردبررسی قرار گرفته است. ولی مطالعات مختصری در خصوص افزودن نانوذرات به سوخت بر روی مشخصههای اسپری سوخت و تامیزاسیون آن وجود دارد؛ لذا در کار حاضر، تأثیر افزودن نانوذرات مختلف با غلظت یکسان (نانوذرات اکسید سریم، آلومینیوم و مس) به سوخت دیزل، بر روی فرآیند احتراق و میزان انرژی آزادشده، مشخصههای اتمیزاسیون اسپری سوخت، عملکرد و آلایندگی موتورهای دیزلی پاشش مستقیم با استفاده از کد دینامیک سیالاتی فایر انجام شده است. لازم به ذکر است که در تمامی حالات موردبررسی به غیر از تغییر در سوخت ورودی، سایر پارامترهای فیزیکی و عددی، ثابت و برابر مقادیر آن در حالت شبیهسازی دیـزل پایه در نظر گرفته شده است.

۲- مدلسازی

موتور استفاده در این تحقیق، موتور دیزلی پاشش مستقیم پرکینز AE762337B چهار سیلندر چهارزمانه است. مشخصات فنی و شرایط عملکردی موتور در جدول ۱، آورده شده است.

جدول (۱). مشخصات موتور [۲۸]			
پركينز			
AE762337B			
۴ زمانه پاشش	مدل و نوع موتور		
مستقيم			
۴	تعداد سيلندر		
177 × 1	قطر× کورس (mm)		
719	طول شاتون (mm)		
7	دور موتور (rpm)		
°۶	شروع پاشش سوخت (bTDC)		
°۱γ	مدت پاشش سوخت (CA)		
٥٣۴	زمان بسته شدن سوپاپ ورودی		
	(aBDC)		
∘۹۵	زمان باز شدن سوپاپ خروجی		
	(aTDC)		

به منظور مدل سازی سهبعدی، در ابتدا یک سیلندر موتور در نرمافزار سالیدور کز مدل گردید. سپس با توجه به استراتژیای که برای ایجاد شبکه، در کد فایر در نظر گرفته شده، نیاز به ایجاد یک شبکه سطحی از مدل میباشد. در فاصله مجاز بین پیستون و سرسیلندر از شبکه با سازمان و در حفره کاسه پیستون از شبکه بیسازمان استفاده شده است. با توجه به اینکه تحلیل به صورت سوپاپ بسته؛ یعنی از لحظه بسته شدن سوپاپ ورودی (۳۴ درجه بعد از نقطه مرگ پایین) تا لحظه باز شدن سوپاپ خروجی (۹۵ درجه بعد از نقطه مرگ بالا) انجام می گیرد؛ لذا دامنه محاسباتی، شامل سیلندر بوده که به سرسیلندر، بوش سیلندر و کاسه پیستون به منظور در نظر گرفتنِ شرایط مرزی تقسیم می شود. در واقع بر روی شبکه ایجاد شده، سطوح مرزی با اسامی مناسب برای اعمال شرایط مرزی انتخاب می گردد.

شکل (۱). شبکه نهایی ایجاد شده در حالتهای الف) پیستون در نقطه مرگ پایین، ب) شبکه سطحی ایجاد شده، ج) شبکه ایجاد شده از نمای پایین، و د) شبکه ایجاد شده در نقطه مرگ بالا با اعمال شرایط مرزی

در مراحل بعدی مدلسازی شبکه متحرک انجام مے شود. برای این منظور، حرکت قسمت متحرک (پیستون)، می بایست شبیه سازی گردد. حرکت پیستون با داشتن طول شاتون و کورس، مدلسازی میشود. در کارکرد واقعی موتور، پیستون حرکت میکند؛ بنابراین برای شبیهسازی تغییرات موقعیت پیستون نسبت به زاویه لنگ، شبکه نیز باید با این حرکت منطبق شود. برای این منظور جهت حفظ کیفیت شبکه، در زوایای خاصی دو شبکه با تعداد سلول متفاوتی ایجاد می شود. در این زوایا اطلاعات متغیرهای جریان که در شبکه اولیه محاسبه شده است به شبکه دوم، برای محاسبات بعدی منتقل میشود. به این عمل اصطلاحاً بەروزرسانى (Rezoning)، مىگويند. بەروزرسانى شـبكە بـه دلیل اینکه در شکل سلولها در حین حرکت شبکه اعوجاج ایجاد می شود و استفاده از شبکه با کفیت بهتر، باعث بالا بردن سرعت محاسبات می شود، امری اجتناب ناپذیر است. بنابراین در فواصل هر ۲۰ درجه میللنگ، شبکه، بهروزرسانی شده و در ادامه شبکه بهصورت خودکار تولید می شود. شکل (۱)، شبکه نهایی ایجاد شده را در حالتهای (الف) پیستون در نقطه مرگ پایین، (ب) شبکه سطحی ایجاد شده، (ج) شبکه ایجاد شده از نمای پایین و (د) شبکه ایجاد شده در نقطه مرگ بالا با اعمال شرایط مرزی را نشان مىدھد.

۳- معادلات حاکم

در کار حاضر از نرمافزار دینامیک سیالات محاسباتی فایر (FIRE) که بر پایه روش حجم محدود است، استفاده شده است. فایر یک برنامه پرحجم است که توسط کمپانی AVL اتریش نوشته شده است و مانند دیگر کدهای عمل کننده به روش حجم محدود، اقدام به گسسته سازی معادلات پیوستگی، مومنتوم و انرژی به همراه مدلی برای آشفتگی نموده و سپس با یک الگوریتم تکراری اقدام به حل معادلات جبری حاصل مینماید. در کار حاضر، از الگوریتم SIMPLE برای حل معادلات استفاده شده است. اسکیم خطی مرتبه دوم Inpwind, برای گسسته سازی معادلات آشفتگی و پیوستگی و اسکیم trais برای معادلات انرژی و مومنتم استفاده شده است. معادلات انرژی و مومنتوم و استفاده شده است. معادلات محادلات انرژی و مومنتوم و استفاده شده است. معادلات در ادامه آورده شده است.

۲-۳- معادله مومنتوم

$$\frac{\partial(\rho \mathbf{u})}{\partial t} + \nabla . (\rho \mathbf{u} \mathbf{u}) = -\frac{1}{\alpha^2} \nabla p - A_0 \nabla \left(\frac{2}{3} \rho k\right) + \nabla . \boldsymbol{\sigma} + \dot{\mathbf{F}}^s + \rho \mathbf{g}$$
(Y)

که در آن p فشار سیال و α یک کمیت بیبعد بوده که برای بهبود بازده محاسبات در جریانهای با عدد ماخ پایین به کار میرود و در صورت عدم استفاده از این روش، α برابر یک، خواهد بود. A_0 در محاسبات جریان آرام برابر صفر بوده، ولی درصورتی که از مدلهای جریان آشفته استفاده شود، مقدار آن برابر یک خواهد بود. $\dot{\mathbf{F}}^s$ مومنتومی است که بهوسیله اسپری سوخت به سیستم اضافه میشود و σ تانسور تنشهای ویسکوز است که بهصورت نیوتنی در نظر گرفته میشود.

$$\boldsymbol{\sigma} = \boldsymbol{\mu} \left| \nabla \mathbf{u} + \left(\nabla \mathbf{u} \right)^{\mathrm{T}} \right| + \lambda \left(\nabla \mathbf{u} \right) \mathbf{I}$$
 (7)

کـه در آن μ ویسکوزسـته سـیال، I تانسـور واحـد و λ ضریب دوم ویسکوزیته میباشد که از رابطـه (۴) بـه دسـت میآید [۲۹، ۲۰].

$$\lambda = \frac{2}{3}\mu \tag{(f)}$$

۳-۳- معادله انرژی

معادله انرژیِ به کاررفته در حل مسئله، بهصورت رابطـه زیـر میباشد.

$$\frac{\partial(\rho \mathbf{I})}{\partial t} + \nabla .(\rho \mathbf{u} \mathbf{I}) = -\rho \nabla .\mathbf{u} + (1 - A_0)$$

$$\boldsymbol{\sigma} : \nabla \mathbf{u} - \nabla .\mathbf{J} + A_0 \rho \varepsilon + \dot{\mathbf{Q}}^c + \dot{\mathbf{Q}}^s$$
($\boldsymbol{\Delta}$)

$$\mathbf{J} = -k\nabla T - \rho \mathbf{D} \sum_{m} \mathbf{h}_{m} \nabla \left(\frac{\rho_{m}}{\rho}\right) \tag{8}$$

در رابطه بالا، T دمای سیال، h_m آنتالپی ویژه گونه m و D ضریب نفوذ قانون فیک میباشد. Q^c انرژی آزادشده از سوخت و Q^s انرژی آزادشده از اثرات متقابل افشانه سوخت میباشد [۲۹ و ۳۰].

۴-۳- مدل اتمیزاسیون اسپری سوخت

شبیهسازی اسپری سوخت شامل پدیده جریان چندفازی است و بنابراین نیازمند حل عددی معادلات پایستاری برای دو فاز مایع و گاز بهطور همزمان میباشد. در مهندسی امروزی، همه محاسبات اسپری برای فاز مایع بر اساس یک روش آماری یعنی روش قطرات مجزا ⁽(DDM) میباشد. در این روش معادلات مسیر، مومنتم، انتقال گرما و انتقال جرم برای قطرات مجزا که عضو یک گروه قطرات یکسان غیر واکنشی باهم تحت عنوان بسته قطرات هستند، حل میشوند. هر قطره نماینده کل قطرات درون بسته از لحاظ سوخت مایع و گاز اطراف آن درون سیلندر تبادل جرم، مومنتم و انرژی وجود دارد معادلات هر دو فاز به هم کوپل میشوند. معادلات دیفرانسیل برای مسیر حرکت و سرعت میشوند. معادلات دیفرانسیل برای مسیر حرکت و سرعت

معادله دیفرانسیل مومنتم مربوط به بستههای قطرات افشانه با رابطه زیر بیان میشود [۳۱]:

$$m_{d} \frac{du_{id}}{dt} = F_{idr} + F_{ig} + F_{ip} + F_{ib}$$
(Y)

طرف دوم معادله بالا به ترتیب مجموع نیروهای درگ، گرانش و شناوری، فشاری و خارجی میباشد. F_{idr} نیروی درگ (پسا) میباشد که با معادله زیر تعریف میشود:

$$F_{idr} = D_p . u_{irel}$$
 (A)

$$D_{p} = \frac{1}{2} \rho_{g} A_{d} C_{D} \left| u_{rel} \right|$$
(9)

 D_p تابع درگ است و C_D نیز ضریب درگ نامیده میشود که به صورت کلی تابعی از عدد رینولدز قطرات (R_{cd}) و مساحت برش عرضی ذرات (A_d) می باشد. ضریب درگ که تابعی از عدد رینولدز قطره است از رابطه زیر به دست می آید.

$$_{\rm D} = \begin{cases} \frac{24}{{\rm Re}_{\rm d}} \left(1 + 0.15 \,{\rm Re}_{\rm d}^{0.687}\right) & {\rm Re}_{\rm d} < 10^3 \\ 0.44 & {\rm Re}_{\rm d} \ge 10^3 \end{cases}$$
 (1.)

 μ_{g} عدد رینولدز قطره در معادله زیر نشان داده شده که μ_{g} ویسکوزیته آن میباشد.

$$Re_{d} = \frac{\rho_{g} |u_{rel}| D_{d}}{\mu_{g}}$$
 (11)

F_{ig} نیرویی است که شامل اثرات شناوری و گرانش میباشد و F_{ip} نیز نیروی فشاری است که بهصورت زیر میباشند.

$$F_{ig} = V_p \left(\rho_p - \rho_g \right) g_i \tag{17}$$

$$F_{ig} = V_p \nabla p \tag{17}$$

F_{ib} نیروهای خارجی شامل نیروهای الکترواستاتیکی، مغناطیسی و غیره میباشند. در مقایسه بزرگی همه این نیروها، نیروی درگ تنها نیروی درگیر برای پاشش اسپری سوخت و محاسبه احتراق است. با وارد کردن این نیروها در رابطه (۲) و تقسیم طرفین رابطه به جرم قطره (m_d)، شتاب قطره به دست میآید.

$$\frac{du_{id}}{dt} = \frac{3}{4} C_D \frac{\rho_g}{\rho_d} \frac{1}{D_d} |u_{ig} - u_{id}| (u_{ig} - u_{id}) + \left(1 + \left(1 - \frac{\rho_g}{\rho_d}\right)g_i\right)$$
(14)

u_{ig} و اسانه به ترتیب، سرعت گاز اطراف درون سیلندر و سرعت قطره اسپری هستند. با انتگرالگیری از رابطه فوق، سرعت قطره و با انتگرالگیری مجدد از رابطه سرعت قطره، موقعیت لحظهای قطره به دست میآید. شایانذکر است که در کنار معادله بالا، معادلات انتقال گرما و تبخیر قطرات سوخت، پراکندگی آشفته اسپری سوخت و برخورد آمیختگی قطرات نیز در نظر گرفته می شود.

برای مدلسازی توزیع و پخش قطرات جت سوخت از مدل ریلی-تیلور استفاده شده است. در این مدل فرض بر این است که به دلیل آشفتگی جریانی که درون سوراخ نازل انژکتور وجود دارد، طیفی از موجهای سینوسی با نوسانات محوری بینهایت کوچک در سطح جت سوخت به وجود میآیند. به دلیل نیروهای آیرودینامیکی که بر اثر سرعت میآیند. به دلیل نیروهای آیرودینامیکی که بر اثر سرعت میآیند. موجهای آیرودینامیکی که بر شد می کنند. همان گونه که در شکل ۳ مشاهده می شود، شعاع قطره جدید جدا شده از جت سوخت، متناسب با طول موجهای سطحی درسته جت سوخت می باشد.

شکل (۳). طرحواره مدل اتمیزاسیون اسپری سوخت [۳۲]

$$\mathbf{r}_{\rm new} = \beta_0 \Lambda \tag{10}$$

که در آن، r_{new} شعاع قطره تولید شده است که متناسب با طول موج ۸ برای سریعترین موج رشدکننده بر سطح سیال میباشد. در حالت کلی آهنگ کاهش شعاع قطره بهصورت زیر میباشد.

$$\frac{\mathrm{d}\mathbf{r}}{\mathrm{d}\mathbf{t}} = -\frac{(\mathbf{r} - \mathbf{r}_{\mathrm{new}})}{\tau} \tag{19}$$

همچنین زمان متلاشی شدن جت سوخت نیز از رابطه (۱۷) به دست میآید.

$$\tau = \frac{3.726\,\beta_1 r}{\Lambda \ \Omega} \tag{1V}$$

ثابت ${}_{1}\beta$ زمان مشخصه شکست را تصحیح می کند و از یک انژکتور به انژکتور دیگر تغییر می کند و به سطح آشفتگی اولیه در فرایند تجزیه مایع وابسته است. این ثابت برابر ۱۲ فرض شده است که محدوده آن بین ۵ تا ۶۰ می اشد و هر چه قدر این ثابت کمتر باشد زمان اتمیزاسیون جت سوخت و طول پاشش کوتاهتر می شود. شایان ذکر است که مقدار ثابت 1، به صورت تجربی حاصل می شود که طبق آزمایشات انجام شده برای موتورهای دیزلی سنگین (موتور استفاده شده در کار حاضر)، مقدار ۱۲ پیشنهاد شده است. مقدار توصیه شده برای β_0 بر طبق توصیه ریتز و همکاران مقدار توصیه که وابسته به خواص محلی جریان می باشد [۳۲].

۳-۵- مدل برخورد اسپری سوخت به دیواره

برای پیشگویی برخورد قطرات جت سوخت به دیواره، مـدل والجت ^۱ در نظر گرفته شده است. بر طبق این مـدل فـرض میشود در شرایط کاری موتور، یک لایه بخار بین قطـرات و دیواره تشکیل شده و بسته به عدد وبر قطره باعث برگشـتن یا لغزیدن قطرات روی دیواره می شود (شکل **۴**).

شکل (۴). طرحواره برخورد قطرات جت سوخت به دیواره [۳۳]

۸۰ معیار انتقـال بـین ایـن دو رژیـم عـدد وبـر بحرانـی ۸۰ میباشد. در کمتـر از ایـن حـد، پدیـده برگشـت قطـرات از دیواره را داریم که مؤلفه مماسی سـرعت ثابـت مانـده ولـی مؤلفه عمودی سرعت در جهـت عکـس قبلـی و بـه صـورت

تابعی از عدد وبر قطره تغییر می کند. بالاتر از عدد وبر بحرانی، رژیم تشکیل جت دیواره را خواهیم داشت که سرعت بازتاب جت با فرض ثابت بودن مقدار آن و فقط تغییر زاویه انعکاس، به دست می آید. با توجه به شکل **۴**، زاویه انعکاس ($\alpha - 90 = \beta$ در محدوده 180 $\beta > 0$ تغییر می کند. جهت مماسی قطرات منعکس شده بر روی سطح با زاویه ψ که در محدوده 180+> $\psi > 180$ - تغییر می کند، تعیین می شود. این زاویه نیز توسط یک تابع توزیع احتمال، تعیین می شود:

$$\psi = -\frac{\pi}{k} \ln[1 - p(1 - e^{-k})] \tag{1A}$$

در این رابطه عدد تصادفی p بین • و ۱ تغییر میکند و پارامتر k از رابطه زیر محاسبه می شود:

$$\sin \alpha = (\frac{e^{k} + 1}{e^{k} - 1}) \frac{1}{1 + (\frac{\pi}{k})^{2}}$$
(19)

اندازه قطرات پس از برخورد نیز، در عدد وبرهای مختلف بهصورت زیر تغییر میکند:

$$if \begin{cases} We < 50 & \text{then } d_1 = d_0 \\ 50 \le We \le 300 & \text{then } d_1 = d_0.f(We_{norm,in}) \\ We > 300 & \text{then } d_1 = 0.2d_0 \end{cases}$$
 (Y ·)

۳-۶- مدل احتراق و خوداشتعالی

مدل احتراقی استفاده شده در کار حاضر، مدل احتراقی کنترلی اختلاط آشفته است که توسط مگنسن توصیف شده است [۳۴]. در این مدل فرض میشود که در شعلههای آشفته پیشآمیخته، واکنشگرها (سوخت و اکسیژن)، ادیهای مشابهی را در برمیگیرند و مجزا از ادیهایی که محصولات داغ را در برمیگیرند، هستند. واکنشهای شیمیایی معمولاً مقیاسی زمانی دارند که در مقایسه با مشخصات فرایندهای انتقال آشفته خیلی کوتاه هستند. بنابراین میتوان فرض نمود که نرخ احتراق توسط نرخ آمیختگی در مقیاس مولکولی ادیهایی که شامل واکنشگرها و محصولات داغ هستند، بهعبارتدیگر توسط نرخ اضمحلال این ادیها، تعیین میشود. ویژگی جالب این مدل این است که برای پیشبینی نوسانات گونههای واکنشدهنده، استفاده نمیشود؛ بنابراین نرخ میانگین واکنش را مطابق مدل مگنسن، به صورت زیر نوشت [۳۴].

$$\rho \dot{\mathbf{r}}_{fu} = \frac{C_{fu}}{\tau_R} \rho \min\left(\dot{\mathbf{y}}_{fu}, \frac{\mathbf{y}_{Ox}}{S}, \frac{C_{Pr} \mathbf{y}_{Pr}}{1+S}\right) \tag{(1)}$$

دو عبارت اول عملگر "min" به سهولت مشخص می کند که آیا سوخت یا اکسیژن در محدوده مقدار آن وجود دارد، و عبارت سوم، احتمال وجود واکنش است بهطوری که اطمینان می دهد که شعله در عدم حضور محصولات داغ، گسترش نمی یابد. $C_{\rm fu}$ و $r^{\rm OP}$ ضرایب تجربی هستند و π مقیاس زمانی اختلاط آشفته واکنش است. محدوده ثابت $C_{\rm fu}$ بین ۳ تا ۲۵ می باشد و مطابق با دادههای محدوده ثابت بایت تنظیم شود. افزایش در این ثابت باعث تقویت شدت آهنگ واکنش آشفته می شود. ثابت $C_{\rm Pr}$ نبرای به طور دلخواه تغییر داده شود. مقدار پیشنهاد شده آن برای موتورهای دیزلی برابر یک می باشد [۳۴].

همان طور که میدانیم در مباحث احتراقی، سینتیک شــيميايي مورداستفاده نقش مهمي در تعيين توليد و مصرف گونهها دارد. با توجه به وابستگی شدید احتراق نانوذارت و سوخت دیزل به سینتیک شیمیایی، در هنگام مدلسازی این سبک احتراقی، باید سینتیک شیمیایی در نظر گرفته شود. اما اعمال سینتیک شیمیایی مفصل به یک مدل احتراقی، زمان محاسبات آن را به طرز چشمگیری افزایش میدهد، زیرا به ازای هر گونه موجود در مکانیزم سینتیک شیمیایی، یک معادله دیفرانسیل غیرخطی به معادلات حاکم اضافه می شود. از طرف دیگر، در صورت استفاده از مدلهای احتراقی دقیق نیز زمان محاسبات افزایش خواهد یافت. ازاینرو، واضح است که استفاده همزمان از یک مکانیزم سینتیک شیمیایی مفصل با اندازه بسیار بزرگ و یک مدل احتراقی دقیق زمان محاسبات را به گونه ای بالا می برد که شبیه سازی احتراق عملاً غیر ممکن مى شود [٣۵]. بنابراين ضرورت كاهش اندازه مكانيزم (بهعبارتدیگر تعداد گونهها و واکنشهای موجود در مكانيزم) براى شبيهسازى دقيقتر احتراق بهوضوح احساس می شود. روش های مستقیم مبتنی بر حذف گونه ها با دارا بودن زمان محاسباتی پایین و خطی با تعداد کم واکنشها [۳۶]، برای اعمال به مکانیزمهای بزرگ بسیار مناسب هستند [۳۶ و ۳۷]. شیمی اشتعال مبحث بسیاری از مطالعات بوده است. در این طرح، گونهها که نقش مشابهی در شيمي اشتعال بازي ميكنند، تركيب ميشوند و بهصورت یک جزء واحد رفتار میکنند. واکنشهای

	واکنش شاخەدارى ':
$B \xrightarrow{\omega_b} 2\overline{R}$	(۲۲)
	واكنش خاتمه مرحله اول [†] :
$\overline{R} \xrightarrow{\omega_3} I$	(۲۸)
	واکنش خاتمه مرحله دوم [°] :
$2\overline{R} \xrightarrow{\omega_t} I$	(۲۹)

Fu در معادلات فوق R نشاندهنده رادیکال آزاد، Fu نشاندهنده سوخت، Q یک عامل میانی، B عامل شاخهداری، I نشاندهنده گونههای میانی غیرفعال و P محصولات اکسیدشده را نشان میدهد. ω ها، نرخ واکنشها است. ضرایب نرخ منحصربهفرد ظاهرشده در ω_i ، شکل آرنیوسی رایج را به خود می گیرد.

۲-۷- مدل انتقال حرارت

به طور کلی مهم ترین اثر دمای بالای محیط مور دمطالعه بر عملکرد نانوذرات، ناپایداری حرارتی آن ها میباشد. همان طور که میدانیم مواد با قرار گیری در یک محیط، در اثر گرمای آن محیط میتوانند انرژی دریافت کنند. مقدار این انرژی برابر با K_B×T است که در آن پارامتر اول ثابت بولتزمن با مقدار ^{۲۳} ۱۰× ۱/۳۸ (ژول بر کلوین) است و پارامتر دوم نیز دما (به کلوین) است. اگر دما خیلی بالا نباشد، این میزان انرژی که در اثر دمای محیط به اجسام بالک منتقل می شوند ناچیز است. اما برای نانوذرات به دلیل حجم بسیار کوچک آنها این انرژی قابل توجه می شود. برای مثال، اگر این انرژی را به انرژی پتانسیل ناشی از افـزایش ارتفاع نانوذره تبديل كنيم، نانوذره مىتواند تا اندازههايى در اندازه متر بالا رود. به عبارت دیگر، به دلیل قابل توجه بودن انرژی حرارتی محیط برای نانوذرات، همواره یک ناپایداری حرارتی در آنها وجود دارد و باعث میشود که نانوذرات همواره در حال حرکت باشند. به طور کلی در اثر افزایش دما، انرژی ارتعاشی اتمها بیشتر می شود که علاوه بر بالا رفتن هدایت حرارتی به تغییر ویسکوزیته و حرارت ویژه و نیز افزایش حرکات براونی منجر می گردد و لذا سبب افزایش نسبت درصد اتمهای سطحی می گردد. انتقال حرارت از

شیمیایی رخ داده، همان سنیتیک شیمیایی در موتورهای دیزلی یک فرایند شاخهداری زنجیری است که شامل ۴ دسته واكنشها، يعنى أغاز زنجير، انتشار زنجير، شاخهداري زنجیر و خاتمه زنجیر میباشد. پس از شروع پاشش، اشتعال بعد از طی دوره زمان تأخیر در اشتعال رخ میدهد. در طول دوره تأخیر در اشتعال، سوخت تبخیر می شود تا اینکه اولین منطقه مخلوط قابل اشتعال با نسبت هوا به سوخت ٠/٧ > سیمیایی شیمیایی شود. علاوه بر این، واکنشهای شیمیایی $\lambda < \lambda$ در این منطقه باید رادیکالهای کافی بهمنظور شروع فرایند احتراق توليد كنند. واكنش آغاز زنجير، اين راديكالها را از مولكول هاى سوخت پايدار توليد مىكند. بعدازاينكه غلظت رادیکال به مقدار مشخصی رسید، واکنشهای انتشار و شاخهداری زنجیر، رادیکالهای اضافی را تولید میکنند. واکنشهای انتشار زنجیر طبیعت رادیکالها را تغییر میدهند بدون اینکه تغییری در تعداد آنها حاصل شود. بعضی از واکنشهای انتشار زنجیر، رادیکالهایی تولید میکنند که در واکنشهای شاخهداری زنجیر شرکت کرده که تعداد رادیکالها را افزایش داده و به واکنشها شتاب بیشتری میدهند که نهایتاً میتواند منجر به وقوع انفجار شود. تأخیر در اشتعال بهشدت تابع دما است. افزایش در دما این زمان را کاهش میدهد. این مدل که توسط هاستد و همکارانش [۳۸]، ارائه شده است، شیمی دما پایین سوختهای هیدروکربنی را تشریح میکند. این مدل یک مكانيزم سينتيكي كاهش يافته (مكانيزم كاهش يافته شل) که شامل ۵ گونه و ۸ واکنش است را به همراه نانوذرات که به رادیکالهای آزاد اضافه گردیده است، را بکار می گیرد تا احتراق و خوداشتعالی را شبیهسازی کند.

$${}^{7}u + Ox \xrightarrow{\omega_{i}} 2\overline{R}$$
 (17)

- $\overline{R} \xrightarrow{\omega_{p}} \overline{R} + P \tag{(77)}$
- $\overline{R} \xrightarrow{\omega_1} \overline{R} + B \tag{74}$
- $\overline{R} \xrightarrow{\omega_2} \overline{R} + Q \tag{7}$
- $\overline{R} + Q \xrightarrow{\omega_p} \overline{R} + P \tag{(YF)}$

¹ initiation

```
<sup>2</sup> propagation
```

³ branching

⁴ linear termination

⁵ quadratic termination

سیال عامل به دیوارههای سیلندر بر عملکرد، بازده و آلایندگی موتور تأثیر دارد. تغییرات در دمای گازهای حاصل از احتراق در نتیجه انتقال حرارت، تأثیر شدیدی بر فرایند تشکیل آلایندهها در داخل سیلندر دارد، بهطوریکه افزایش انتقال حرارت باعث افزایش تولید اکسیدهای نیتروژن و کاهش بازده حجمی موتور در حین سیکل کاری موتور می شود. انتقال حرارت بین سیال عامل و دیواره سیلندر عمدتاً به دو صورت تشعشعی و جابجایی صورت میگیرد. در موتورهای دیزلی به علت اینکه فرایند احتراق غیرهمگن در مرحلهای که ذرات جامد دوده تولید شدهاند، کامل می گردد، ممكن است انتقال حرارت توسط فرايند تشعشع حدود ۲۰ الی ۴۰ درصد کل انتقال حرارت در داخل سیلندر باشد، که معمولاً آن را با استفاده از یک ضریب مناسب به شکل انتقال حرارت جابجایی در نظر می گیرند. در کار حاضر از مدل انتقال حرارت دوكوييز استفاده شده است. اين مدل بیان میدارد که با در نظر گرفتن وجود دمای یکنواخت به ازای تغییر قطر قطرہ، تغییرات دمایی توسط معادلے تعادل گرمایی به دست میآید. به عبارت دیگر بیانگر این مطلب می باشد که انرژی گرمایی انتقال یافته به قطره موجب افزایش دمای قطره و در نهایت تبخیر آن میشود.

$$m_{d}c_{pd}\frac{dT_{d}}{dt} = L\frac{dm_{d}}{dt} + \dot{Q}$$
(7.)

که در آن، m_d جرم قطره، T_d دمای قطره، L گرمای نهان تبخیر قطره سوخت، c_{pd} ظرفیت گرمایی ویژه قطره در فشار ثابت و Q شار گرمایی جابجایی از گاز و محیط اطراف قطره میباشد که از رابطه زیر به دست میآید.

$$\dot{Q} = 0.82 \alpha A_s (T_{\infty} - T_s) \tag{(1)}$$

که α ضریب انتقال حرارت جابجایی از فیلم دربرگیرنده قطره در غیاب انتقال جرم، Ts دمای سطح قطره، To دمای مقطره در غیاب انتقال جرم، Ts دمای سطح قطره، Ts دمای محیط و As مساحت قطره می باشد که همان طور که ذکر گردید سهم انتقال حرارت تشعشعی در ضرایب رابطه، مستتر است [۳۹]. در این مدل، نکته قابل توجه این است که قطره در محیط گازی چگال ناپذیر، تبخیر می شود و بنابراین در حالت گازی دو جزء وجود دارد که شامل گاز چگال ناپذیر فیار ترارتی سطحی جگال ناپذیر و بخار می باشد. (\dot{q}_s)، و سا لحاظ وجود شرایط (\dot{q}_s)، و شار حرارتی سرایط

یکنواخت در سطح قطره معادلات اساسی برای شـار جرمـی بهصورت زیر نوشته میشود.

$$\frac{\mathrm{d}m_{\mathrm{d}}}{\mathrm{d}t} = \dot{Q}\frac{\dot{f}_{\mathrm{vs}}}{\dot{q}_{\mathrm{s}}} \tag{(77)}$$

و معادله انرژی قطره نیز بهصورت زیر بیان میشود.

$$m_{d}c_{pd}\frac{dT_{d}}{dt} = \dot{Q}\left(1 + L\frac{\dot{f}_{vs}}{\dot{q}_{s}}\right)$$
(77)

این ها به ترتیب معادلاتی هستند که معادله تغییر در جرم قطره و بنابراین معادله تغییر قطر و دمای قطره را تعیین کرده و شار گرمایی سطحی Q، و نسبت $\frac{\dot{f}_{vs}}{\dot{q}_s}$ را مشخص می کند. نسبت شار جرمی بخار به شار حرارتی سطحی به صورت زیر بیان می شود.

$$\frac{\dot{f}_{vs}}{\dot{q}_{s}} = \frac{\rho\beta}{k} \left(\frac{1}{1-\mu_{vs}}\right) \frac{\nabla s \,\mu_{v}}{\nabla s \,T} \tag{74}$$

نسبت
$$rac{
abla s \mu_v}{
abla s T}$$
 در معادله بالا با فرض شباهت معادلات
دیفرانسیل انتقال جرم و حرارت و همچنین شـرایط مـرزی
بهصورت زیر بیان میشود.

$$\frac{\nabla s \mu_{v}}{\nabla s T} = \frac{Le}{c_{p}} \left[\frac{h_{vs} - h_{v}}{\mu_{vs} - \mu_{v}} - h_{vs} + h_{gs} \right]$$
(7)

با در نظر گرفتن اینکه عدد Lewis برابر بـا واحـد اسـت (Le=1)، نسبت شارها در حالت نهایی به صورت زیـر نوشـته میشود.

$$\frac{\dot{f}_{vs}}{\dot{q}_{s}} = \frac{-B_{y}}{h_{\infty} - h_{s} - (h_{vs} - h_{gs})(\mu_{v\infty} - \mu_{vs})}$$
(79)

$$B_{y} = \frac{\mu_{v\infty} - \mu_{vs}}{1 - \mu_{vs}} \tag{(YY)}$$

که در آن B_y برابر با عدد انتقال جرم می باشد. با تعویض ضریب انتقال حرارت جابجایی در معادله (۲۰) با عدد نوسلت، شار حرارتی جابجایی به صورت زیر درمی آید. $\dot{Q} = D_d \pi \lambda Nu (T_{\infty} - T_s)$ (۳۸)

برای قطرات کروی شار حرارتی Q، را میتوان از همبستگی مابین ضرایب انتقال حرارت به دست آورد. عدد فیزیکی-شیمیایی که نشاندهنده به هم چسبیدن ذرات، رشد صفحهای و اکسیداسیون آن است، میباشد. آلاینده دوده در داخل محفظه احتراق، هم تشکیل و هم اکسید میگردد؛ لذا آهنگ تشکیل دوده کل، بهصورت اختلاف بین دوده تشکیل شده و دوده اکسیدشده مدل میشود.

$$\frac{dM_{\text{soot}}}{dt} = \frac{dM_{\text{form}}}{dt} - \frac{dM_{\text{oxide}}}{dt}$$
(۴۷)

بهطورىكه تشكيل دوده، عبارت است از:

$$\frac{\mathrm{dM}_{\mathrm{form}}}{\mathrm{dt}} = \mathrm{A}\,\mathrm{M}_{\mathrm{fv}}\,\mathrm{P}^{0.5}\,\mathrm{exp}\!\left(-\frac{\mathrm{E}_{\mathrm{f}}}{\mathrm{RT}}\right) \tag{FA}$$

که در آن A فاکتور پیشنمایی، M_{fv} جرم بخار سوخت، P فشار و E_a انرژی اکتیواسیون میباشد. آهنگ اکسیداسیون دوده نیز بر طبق مطالعات ناگِل و استریکلند میباشد [۴۲].

$$\frac{dM_{oxide}}{dt} = \frac{6M_{Wc}}{\rho_s D_s} M_s \dot{t}_{tot}$$
(49)

که در آن MW_c وزن مولکولی کربن، ρ_s چگالی دوده، D_s قطر میانگین دوده، M_s جرم دوده و i_{tot} آهنگ واکنش میباشد.

۳-۱۰- مدل آشفتگی

N

در کار حاضر از مدل آشفتگی ٤- k استاندارد استفاده شده است. از لحاظ حل عددی این مدل برای جریان های مختلفی از قبیل انتقال گرما، احتراق، سطح آزاد و جریان های دوفازی، آزمایش شده است. با وجود اینکه این مدل نقصهایی دارد، ولی در حالت کلی منجر به پیشبینیهای واقعی قابل قبولی در بیشتر مسائل احتراقی و مرحلهٔ تبخیر و اختلاط و بهویژه آهنگ اختلاط سوخت می شود و برای تخمین اولیه میدان جریان یا سایر حالتهایی که پدیده های فیزیکی از قبیل واکنش های شیمیایی، تابش، برهمکنش چند فازی و غیره را مدل می کند، این مدل توصیه شده است [۲۴]. هنگامی که از مدل آشفتگی استفاده می شود دو معادله انتقال اضافی برای مدل آشفتگی استفاده می شود دو معادله انتقال اضافی برای نوسلت از رابطه پیشنهاد شده توسط ریتز و همکاران [۳۲] برای ذرات منفرد، به دست میآید.

Nu = 2 + 0.6(Re_d)<sup>$$\frac{1}{2} (Pr)^{\frac{1}{3}}$$
 (٣٩)</sup>

در این معادله عدد رینولدز (Re)، و پرانتل (Pr)، توسط عبارتهای متداول خودشان به دست می آیند. دمای مرجع برای بر آورد خصوصیات انتقال مانند گرمای ویژه، هدایت حرارتی و غیره برابر با دمای میانگین سیال و دمای سطح قطره می باشد.

$$\overline{T} = \frac{T_{\infty} + T_{s}}{2} \tag{(f.)}$$

NO_x) مدل آلاینده اکسیدهای نیترون (NO)

برای ارزیابی اکسیدهای نیتروژن حرارتی از مکانیزم زلدوویچ توسعهیافته، استفاده شده است. ایـن مکـانیزم یـک کـاهش سینتماتیک شـیمیایی چندمرحلـهای بـر اسـاس فرضـیات تعادل جزئی واکنشهای مقدماتی میباشد.

$$N_2 + O \leftrightarrow NO + N$$
 (f1)

$$N + O_2 \leftrightarrow NO + O$$
 (F7)

$$N + OH \leftrightarrow NO + H$$
 (fr)

از ضرب کردن طرفهای راست و چـپ معـادلات بـالا، واکنش کلی زیر به دست میآید:

$$N_2 + O_2 \leftrightarrow 2NO$$
 (ff)

بنابراین آهنگ تشکیل NO طبق رابطـه زیـر بـه دسـت میآید:

$$\frac{d[NO]}{dt} = 2k_{f}[N_{2}][O_{2}]$$
(4)

$$k_{f} = \frac{A}{\sqrt{T}} \exp\left(-\frac{E_{a}}{RT}\right)$$
(59)

که در آن A فاکتور پیشنمایی و E_a انرژی اکتیواسیون میباشد [۴۰].

۹-۳- مدل تشکیل و اکسیداسیون دوده

بهمنظور مدلسازی دوده از مدل هیرویاسو استفاده شده است [۴۱]. ایـن مـدل بـر اسـاس ترکیـب مناسـب آهنـگ

میشود. مدل ٤ -k استاندارد برای یک حجم کنترل بهصورت زیر میباشد [۴۳].

$$\frac{\rho \partial k}{\partial t} + \rho u_{j} \frac{\partial k}{\partial x_{j}} = P + G - \varepsilon + \frac{\partial}{\partial x_{j}} \left[\left(\mu + \frac{\mu_{t}}{\sigma_{k}} \right) \frac{\partial k}{\partial x_{j}} \right] \qquad (\Delta \cdot)$$

$$\rho \frac{D\varepsilon}{Dt} = \left(C_{\varepsilon_1} P - C_{\varepsilon_2} \varepsilon + C_{\varepsilon_3} G + C_{\varepsilon_4} k \frac{\partial u_k}{\partial x_k} \right) \frac{\varepsilon}{k} + \frac{\partial}{\partial x_j} \left(\frac{\mu_t}{\sigma_{\varepsilon}} \frac{\partial \varepsilon}{\partial x_j} \right)$$
(Δ1)

$$P = 2\mu_t S: S - \frac{2}{3} \left[\mu_t (tr S) + k \right] (tr S)$$
 ($\Delta \Upsilon$)

$$\mathbf{G} = -\frac{\boldsymbol{\mu}_{\mathrm{t}}}{\boldsymbol{\rho}\boldsymbol{\sigma}_{\mathrm{p}}}\nabla\boldsymbol{\rho} \tag{\Delta T}$$

$$\mu_{t} = C_{\mu} \rho \frac{k^{2}}{\epsilon} \tag{24}$$

ثابتهای مدل آشفتگی در جدول ۲ آمده است [۴۳].

جدول (۲). ثابتهای مدل آشفتگی k-٤ [۴۳]

ثابت مدل	مقدار
C_{μ}	٠/•٩
$C_{\epsilon\square}$	1/44
$C_{\epsilon 2}$	1/98
C _{ε3}	• /٨
$C_{\epsilon 4}$	• /٣٣
σ_k	١
σ_{ϵ}	١/٣
σ_{p}	•/٩

محاسبات در بار کامل و دور حداکثر توان خروجی یعنی ۲۰۰۰ rpm برای موتـور انجـام شـده اسـت. حـوزه تحلیـل

بهصورت سیکل بسته (از لحظه بسته شدن سوپاپ هوا (IVC)، تا لحظه باز شدن سوپاپ دود (EVO)) میباشد. همچنین دما و فشار لحظه شروع شبیهسازی به ترتیب، ۳۱۴ کلوین و فشار ۱۱۹ کیلوپاسکال میباشد.

یکی از موضوعات مهم در شبیه سازی دینامیک سیالات محاسباتی، آن است که نتایج گرفته شده از تعداد شبکه مستقل باشد. برای این منظور، با تولید چهار شبکه محاسباتی مختلف با تعداد سلول های متفاوت (۲۸۳۸ ۶۷۲۲۹ و ۸۴۷۶۷ و ۸۴۷۶۷) و مقایسه نتایج فشار نسبت به زاویه میل لنگ، مناسب ترین شبکه از لحاظ تعداد سلول بهمنظور کاهش زمان محاسبات و دقت نتایج شبیه سازی، انتخاب گردید. همان طور که در شکل ۵ مشاهده می شود خطای نسبی بین نتایج شبکه های ۲، ۳ و ۴ کمتر از ۸/۰ درصد است؛ لذا شبکه ۲ به عنوان شبکه مناسب برای مطالعات بعدی انتخاب گردید.

با توجه به اختلاف بسیار جزئی نتایج بهدست آمده در گامهای زمانی ۲/۲۵ و ۲۵ و ۱ درجه میل لنگ، برای کم کردن زمان محاسبات، گام زمانی ۱ درجه میل لنگ همراه با تعداد شبکه ۶۷۲۲۹ سلول در نقطه مرگ پایین، بهعنوان مدل اصلی انتخاب شده است. همچنین حداقل ۱۰ و

حداکثر ۱۰۰ تکرار برای هر گام زمانی در نظر گرفتـه شـده است.

۴-۱- اعتباردهی به نتایج شبیهسازی شده

به منظور اعتبار سنجی نتایج به دست آمده، در شکل ۶ مقادیر عددی و تجربی فشار داخل سیلندر بر حسب زاویه لنگ برای سوخت دیزل، آورده شده است [۲۸]. همان طور که مشاهده می شود تطابق خوبی بین داده های تجربی و نتایج شبیه سازی عددی، حاصل شده است. مشاهده می گردد که گرادیان فشار زیادی از ۳۵۹ درجه میل لنگ به بعد به علت احتراق پیش آمیخته سوخت دیزل به وجود می آید. بیشینه فشار حاصل از شبیه سازی برابر ۶/۹۱ مگاپاسکال و در موقعیت ۳۶۸ درجه میل لنگ یعنی ۸ درجه بعد از نقطه مرگ بالا رخ می دهد که توافق خوبی را در مقایسه با

شکل (۶). مقایسه منحنی فشار تجربی و عددی برحسب زاویه لنگ برای دیزل خالص [۲۸]

شایان ذکر است که در یک موتور دیزلی، سوخت به داخل هوای متراکم داغ درون محفظه احتراق، تزریق می شود. به خاطر دمای افزایش یافته گاز در طول تراکم، فرایند احتراق با خود اشتعالی آغاز می شود. از طرفی به علت زمان کوتاه در دسترس برای تشکیل مخلوط، همواره مخلوط سوخت و هوا شامل دو ناحیه غنی و فقیر سوخت می اشد که شدیداً غیرهمگن است.

با توجه به شکل ۷، اولین فاز با شروع تزریق سوخت آغاز شده و بعد از احتراق پیش آمیخته پایان می پذیرد. (احتراق پیش آمیخته، منظور، همان پیک اول در نمودار P-0 فوق می باشد که ناشی از واکنش های پیش اشتعالی در طی دوره تأخیر در اشتعال میباشد). با پاشش مستقیم سوخت به داخل سیلندر، جت سوخت سرد به داخل محفظه احتراق نفوذ کرده و شروع به اختلاط با هوای متراکم داغ میکند. پس از انجام یک سری واکنشهای شیمیایی، دما و نرخ واكنش بهسرعت افزايش مىيابد كه منجر به سوختن كل مخلوط سوخت و هوا که در طول مرحله تأخیر در اشتعال می گردد. این احتراق ناگهانی مخلوط سوخت و هوای خوب آماده شده، منجر به افزایش شدید و آزادسازی حرارت و فشار سیلندر می شود. به گونه ای که پیک پیش آمیخته و گرادیان فشار شدید (dp/dθ) تأثیر بسیاری بر روی عملکرد و آلایندههای خروجی دارد. احتراق پیشآمیخته، تمام مخلوط سوخت و هوا اطراف منطقه داخلی اسپری را مصرف می کند و همه اکسیژن موجود در این منطقه با اکسیداسیون جزئی سوخت مصرف می شود. هوا و محصولات سوختن جزئی که از داخل اسپری به مناطق بیرونی تر نفوذ می کنند در یک منطقه واکنشی خیلی نازک به نام شعله نفوذی در اطراف اسپری می سوزند. این نوع احتراق یعنی سوختن نفوذی، فازهای بعدی احتراق را مشخص میکند و با اختلاط محصولات سوختن جزئي و هوا محدود مي شود که منجر به واکنش کندتری نسبت به احتراق پیش آمیخته می شود. در نهایت با کاهش دمای گاز در کورس انبساط و كاهش شديد اكسيژن، واكنشهاى شيميايى كندتر شده و بهعنوان فاكتور محدودكننده عمل مىكنند.

از لحاظ کمی، با توجه به موجود بودن مقادیر تجربیِ مصرف سوخت، توان ترمزی و آلایندههای دوده و اکسید نیتروژن، میتوان پارامترهای مرتبط را با مقادیر شبیهسازی، مورد ارزیابی قرار داد. در جدول ۳، مقادیر تجربی آلایندهها، مصرف سوخت ویژه و توان ترمزی با نتایج بهدستآمده از شبیهسازی عددی مقایسه شده است. همان طور که ملاحظه میشود بین مقادیر تجربی و عددی، درصد خطای کمی وجود دارد. با توجه به وجود خطاهای موجود چه در ثبت نتایج تجربی و چه در فرضیاتی که برای شبیهسازی عددی صورت گرفته، درصد خطای قابل قبولی می باشد.

جدول (۳). مقایسه دادههای تجربی و نتایج عددی [۲۸]

Performance and emissions	Experimental value	Numerical value	Error (%)
NO _x (gr/kW-hr)	٧/٨١	٨/١١	۳/۶
Soot (gr/kW-hr)	٠/۴٧١	•/۴٨۶	٣/٠
Bsfc (gr/kW-hr)	340/0	34/8	۲/۵
P _b (kW)	54	88/V	۴/۱

۲-۴- نتایج عددی حاصل از افزودن نانوذرات به سوخت دیزل

در این بخش نتایج مربوط به شبیهسازی احتراق در اثر افزودن نانوذرات اکسیدهای سریم، آلومینیوم و مس با قطر ۶۰ nm ۶۰ ملاع و غلظت یکسان (۱۰۰ ppm) به سوخت دیزل، ارائه شده است. لازم به ذکر است که دلیل انتخاب قطر nm ۶۰، با توجه به مطالعات پیشین صورت گرفته در خصوص سایز و اندازه نانوذرات افزودنی به سوخت دیزل است که سایز و اندازه نانوذرات افزودنی به سوخت دیزل است که بیان داشتهاند که نانو ذرات با ابعاد کمتر از ۱۰۰ nn بیان داشتهاند که نانو ذرات با ابعاد کمتر از ۱۰۰ nn ویژگیهای احتراق مطلوب مانند تولید حرارت بالای احتراق و غیره را به همراه خواهد داشت [۴۵]. همچنین انتخاب غلظت (۱۰۰ ppm)، بر اساس مراجع مختلفی انجام شد که بیان داشتهاند این غلظت را میتوان بهراحتی با سوخت دیزل بهمنظ ور بهبود عملکرد و آلایندگی موتورهای دیزلی و بدون هیچگونه اصلاح سختافزاری موتور یکپارچه کرد. افزودن نانوذرات باید بر اساس چارچوب

مشخصی باشد. چراکـه اسـتفاده از آنهـا دارای محـدودیت م____اش_د. نانوذرات مقاوم_ت لاي_های س_يال را اف_زايش داده و بنابراین ویسکوزیته سیال افزایش می یابد که روی عملکے د موتور تے اُثیر مے گےذارد. اتمے سے ازی سوخت، متأثر از ویسکوزیته می باشد، بنابراین افزایش ويسكوزيته باعث تشكيل قطرات بزر گتر سوخت، شده كه باعث احتراق فقير و درنتيجه افزايش آلايندهها و دوده می شود [۲۴، ۴۰ و ۴۱]. لازم به ذکر است که در تمامی حالات موردبررسی به غیر از تغییر در سوخت ورودی، سایر یارامترهای فیزیکے و عـددی، ثابت و برابر مقـادیر آن در حالت شبیهسازی دیزل پایه در نظر گرفته شده است. در جدول ۳ مشخصات مختلف اسپری سوخت آورده شده است. همچنین خواص ترموفیزیکی نانوسیال در مقایسه با سیال پایه برای هر نانوذره در جدول (۴) آمده است. لازم به ذكر است براى مدلسازى وابستكى خواص ترموفيزيكى نانوسیال به دما از رابطه تجربی آبرومند و همکاران [۴۶] که بهصورت زير براى ضريب هدايت حرارتي، ويسكوزيته، ظرفیت حرارتی ویژه و چگالی نانو سیال بهره برده، استفاده شده است.

$$\begin{aligned} k_{nf} &= (3.9 \times 10^{-5} \,\mathrm{T} - 0.0305)\phi^2 + \\ &+ (0.86 - 1.6 \times 10^{-4} \,\mathrm{T})\phi + 3.1 \times 10^{-4} \,\mathrm{T} + \\ &+ 0.129 - 5.77 \times 10^{-6} \,\mathrm{k_p} - 40 \times 10^{-4} \end{aligned} \tag{\Delta\Delta}$$

$$\mu_{nf} = \mu_f (1.15 + 1.061 \phi - 0.5442 \phi^2 + 0.1181 \phi^3)$$
 ($\Delta \beta$)

$$\rho_{nf} = \phi \rho_p + (1 - \phi) \rho_f \tag{\Delta Y}$$

$$(\rho C_p)_{nf} = \phi(\rho C_p)_p + (1 - \phi)(\rho C_p)_f \qquad (\Delta \lambda)$$

که در روابط بالا، k_{nf} ضریب هدایت حرارتی نانوسیال، k_p ضریب هدایت حرارتی نانوذره، k_f ضریب هدایت حرارتی µ_f سیال پایه (سوخت)، µ_n ویسکوزیته نانوسیال، p ویسکوزیته سیال پایه (سوخت)، p_n چگالی نانوسیال، (C_p) چگالی نانوذره، p_f چگالی سیال پایه (سوخت)، n_f(C_p) ظرفیت حرارتی ویژه نانوسیال، (C_p) ظرفیت حرارتی ویژه مشاهده گردید. همچنین بیشینه فشار نانوسوخت اکسید سریم بیشتر از نانوسوخت اکسید آلومینیوم و آن نیز هم، بیشتر از نانوسوخت اکسید مس میباشد. اکسید سریم بهعنوان یک کاتالیست اکسیژندهنده، عمل کرده و باعث میشود که واکنشهای آغازین احتراقی سریعتر صورت پذیرد. در واقع اکسید سریم با تسریع سوختن، زمان تأخیر در اشتعال را کاهش داده و سبب افزایش فشار و دمای داخل سیلندر گردیده و بالطبع ماکزیمم فشار بالاتری نسبت

به حالتهای دیگر خواهد داشت.

شکل (۸). تغییرات فشار داخل سیلندر برحسب زاویه لنگ برای نانوسوختهای مختلف و سوخت دیزل خالص

همچنین با توجه به شکل **۹**، مشاهده می گردد که انرژی آزادشده از نانوسوخت اکسید سریم بیشتر از نانوسوخت اکسید آلومینیوم و آن نیز هم، بیشتر از نانوسوخت اکسید مس و سوخت دیزل خالص می باشد. بالاتر بودن نسبت سطح به حجم که باعث بهبود فرآیند اکسیداسیون ترکیبات سوخت می شود و محتوای انرژی بالای نانوذرات اکسید سریم، می تواند از دلایل اصلی آن باشد. نانوذرات اکسیدهای فلزی به دلیل محتوای اکسیژن فاقد اکسیژن است، سبب بهبود احتراق (احتراق کامل تر) و فاقد اکسیژن است، سبب بهبود احتراق (احتراق کامل تر) و فاقد اکسیژن است، سبب بهبود احتراق (احتراق کامل تر) و فاقد اکسیژن است، سبب بهبود احتراق (احتراق کامل تر) و فاقد اکسیژن است، سبب بهبود احتراق (احتراق کامل تر) و می گردد و بالطبع سبب افزایش کارایی سوخت و ارزش می گردد و بالطبع سبب افزایش کارایی سوخت و ارزش نانوذره و C_p)_f) ظرفیت حرارتی ویژه سـیال پایـه (سـوخت) است.

سپری سوخت	مختلف ا	مشخصات	۳).	ل (جدوا
-----------	---------	--------	-----	-----	------

مقدار	پارامتر	
نانوذرات با غلظت حجمی ۱۰۰ ppm	تركيب سوخت	
•/•• ١٨	دبی سوخت (kg/s)	
٣۴	دمای سوخت (°C)	
۱۸۵	فشار سوخت (bar)	
(11)	موقعيت اسپري	
قطر سوراخ نازل برابر ۲۶۰ μm زاویه اسپری [°] ۱۲۵	قطر اسپری	

جدول(۴). خواص ترموفیزیکی نانوسیال و سیال پایه

		-		
نانوسوخت اکسید مس	نانوسوخت اکسید آلومینیوم	نانوسوخت اکسید سریم	سو <i>خت</i> ديزل	خواص ترموفیزیکی
٨۴٩	85.	۸۷۲	۸۳۵	(kg/m ³) چگالی
۴۳۵۵۸	4758.	<u></u>	420	(kJ/kg) ارزش حرارتی
•/١٣٢	•/١٣٧	•/1۴	•/١٣	(W/mK) هدایت حرارتی

در شکلهای (**۸** و **۹**) به ترتیب تغییرات فشار داخل سیلندر و آهنگ آزادسازی انرژی، در اثر افزودن نانوذرات مختلف (اکسیدهای سریم، آلومینیوم و مس) به سوخت و همچنین مقایسه آن با سوخت دیزل خالص، آورده شده است.

با توجه به شکل ۸، همه نمودارها، رفتار کیفی تغییرات فشار داخل سیلندر را بهدرستی پیشبینی کردهاند. بیشترین و کمترین مقادیر فشار داخل سیلندر، به ترتیب برای نانوسوخت اکسید سریم و سوخت دیزل خالص

حرارت به سوخت و احتمال اشتعال آن را نسبت به نانوذرات دیگر، افزایش می دهد [۴۷]. برای درک بهتر دمای دیواره محفظه احتراق در فرایند انتقال حرارت، در شکل (۱۰)، نمودار شار حرارتی دیواره محفظه احتراق برحسب زاویه لنگ و در طول فرایند شبیهسازی آورده شده است. همان طور که مشاهده می شود چون حوزه تحلیل به صورت سیکل بسته (از لحظه بسته شدن سوپاپ هوا (IVC)، تا لحظه باز شدن سوپاپ دود (EVO)) می باشد، در کورس تراکم، فرآیند داخل سیلندر، گرماگیر بوده و لذا شار حرارتی دیواره سیلندر، مثبت می باشد. اما با شروع احتراق، فرایند داخل سیلندر، گرمازا بوده و بالطبع شار حرارتی دیواره، منفی می باشد و در واقع از روی شار حرارتی نیز می توان دمای لحظهای دیواره را نیز به دست آورد.

شکل (۱۰). تغییرات شار گرمایی دیواره برحسب زاویه لنگ برای سوخت دیزل خالص

شـکلهـای (۱۱ و ۱۲)، بـه ترتیـب مقـادیر آلاینـدههـای اکسیدهـای نیتـروژن و دوده برحسـب زاویـه لنـگ را بـرای نانوسـوختهـای مختلـف و سـوخت دیـزل خـاص، نشـان میدهند.

شکل (۱۲). تغییرات آلاینده دوده برحسب زاویه لنگ برای نانوسوختهای مختلف و سوخت دیزل خالص

با توجه به شکل **۱۱**، آلاینده اکسیدهای نیتروژن در نانوسوخت اکسید سریم بیشتر از نانوسوخت اکسید آلومینیوم و آن هم، بیشتر از نانوسوخت اکسید مس و سوخت دیزل خالص میباشد. با توجه به اینکه بیشینه فشار و دمای داخل سیلندر در نانوسوخت اکسید سریم، بالاتر از بقیه حالتها میباشد، بالطبع، مقدار اکسیدهای نیتروژن تولیدی نیز بیشتر از حالات دیگر میباشد. بیشتر دوده تولیدی نیز بیشتر از حالات دیگر میباشد. بیشتر دوده اکسید میشود. فرایند اکسیداسیون دوده بسیار کندتر از فرایند تشکیل آن است. وجود شرایطی که باعث کاهش اکسیژن موجود در محفظه احتراق شود (نظیر اختلاط

شکلهای (۱۳ و ۱۴)، به ترتیب مقادیر توان و مصرف سوخت ویژه ترمزی را به ازای نانوسوختهای مختلف و مقایسه آن با سوخت دیزل خالص، نشان میدهند.

با توجه به شکل **۱۳**، مشاهده می گردد که بیشترین و کمترین مقادیر توان ترمزی، به ترتیب برای نانوسوخت اکسید سریم و سوخت دیزل خالص می باشد (افزایش ۱۴/۵ درصدی توان در مقایسه با سوخت دیزل خالص). بالاتر بودن نسبت سطح به حجم در نانوذرات اکسید سریم که باعث بهبود فرآیند اکسیداسیون ترکیبات سوخت می شود و همچنین محتوای انرژی بالای آن، می تواند از دلایل اصلی افزایش توان با افزودن نانوذرات اکسید سریم به سوخت باشد [۴۸].

همچنین در شکل **۱۴**، میزان مصرف سوخت ویژه ترمزی برای نانوسوختهای مختلف و سوخت دیزل خالص آورده شده است. همان طور که مشاهده می شود نانوذرات اکسید سریم، کمترین میزان مصرف سوخت را نسبت به سایر سوختها دارد. به گونهای که افزودن نانوذرات اکسید سریم به سوخت، منجر به کاهش ۶ درصدی مصرف سوخت نسبت به دیزل خالص گردید. بهبود فرآیند احتراق در نتیجه اختلاط بهتر هوا با سوخت با اضافه کردن افزودنی نانوذرات اکسید سریم میتواند دلیل کاهش مصرف سوخت ویژه ترمزی باشد [۴۹ و ۵۰].

شکل (۱۳). مقادیر توان ترمزی برحسب زاویه لنگ برای نانوسوختهای مختلف و سوخت دیزل خالص

شکل (۱۴). مقادیر مصرف سوخت ویژه ترمزی برحسب زاویه لنگ برای نانوسوختهای مختلف و سوخت دیزل خالص

در شکل **۵۱**، سرعت قطرات و چرخش اسپری برای نانوذرات مختلف و همچنین سوخت دیزل خالص، در نقطه مرگ بالا آورده شده است. نانوذرات اکسید سریم سبب شدت چرخش و سرعت بیشتر قطرات اسپری سوخت نسبت نانوذرات اکسید سریم، سبب اختلاط بهتر سوخت و هوا و تسریع در فرآیند اکسیداسیون آن می گردد. اختلاط بهتر سوخت با هوا بیانگر این موضوع است تبخیر سوخت، بهتر صورت گرفته که منجر به پیک پیش آمیخته و پیک فشار بالاتر و نیز دمای بالاتر داخل سیلندر شده و درنتیجه اکسیدهای نیتروژن که مکانیزم تولید آن، حساس به دمای داخل سیلندر است، افزایش پیدا می کند. از طرفی، دوده به خاطر اختلاط بهتر و احتراق کاملتر، کاهش مییابد.

شکل (۱۵). سرعت قطرات و چرخش اسپری برای نانوذرات مختلف و سوخت دیزل خالص الف) اکسید سریم، ب) اکسید آلومینیوم، ج) اکسید مس، و د) دیزل خالص

دقت در کانتورهای دوده و اکسیژن مشاهده میشود در محلهایی که تولید دوده بیشینه است اکسیژن موجود بهاندازه کافی نمیباشد تا احتراق کامل صورت گیرد. با توجه به کانتورهای دما و نسبت همارزی، مشاهده میشود که تولید دوده بیشتر در مناطق با نسبت همارزی برابر با ۲ مرازی برابر با ۲ تا ۲/۵ و محدوده دمایی ۲۰۰۰ تا ۲۲۰۰ درجه کلوین تشکیل میشود. با دقت در کانتورهای فوق، یک نتیجه مهم دیگر نیز مشاهده میشود و آن، رفتار متضادی است که بین محلهای تشکیل دوده و اکسیدهای نیتروژن، دیده میشود. این دو آلاینده در طرفین نقاط دما بالای داخل سیلندر تشکیل میشوند. اکسیدهای نیتروژن در منطقه فقیرتر ناحیه دما بالا و دوده در منطقه غنی ناحیه دما بالا تشکیل میشود. لازم به ذکر است که با توجه به مکانیزم احتراق و تشکیل آلاینده ها در یک اسپری سوختی (شکل ۱۷)، در ناحیه شعله فقیر ¹ (بین لبه و هسته) که نسبت سوخت به با توجه به نتایج اشاره شده در بالا این گونه استنباط م_,گردد که نانوذرات اکسید سریم، نرخ اختلاط و اکسیداسیون بهتر سوخت و هوا و همچنین عملکرد و آلایندگی بهتری نسبت به سایر نانوذرات و نیز دیزل خالص را دارد. برای درک بهتر این موضوع، در شکل ۱۶، به ترتیب كانتورهاى نسبت همارزى، دما، كسر جرمى اكسيژن، دوده و اکسیدهای نیتروژن، برای نانوسوخت اکسید سریم در ۲۰ درجه بعد از نقطه مرگ بالا، ارزیابی گردیـده اسـت. بررسـی کانتورهای دما، نسبت هم ارزی و آلاینده اکسیدهای نیتروژن نشان میدهند که در مناطق با نسبت همارزی برابر با یک (مخلوط استوکیومتریک) و دمای مناطق بالای ۲۰۰۰ درجه کلوین، اکسیدهای نیتروژن، بیشترین مقدار میباشد. هرچه دمای مناطق محلی بیشتر باشد تولید این آلاینده نیز بیشتر است. دوده در نواحی احتراق غنی یعنی جایی که اَهنگ نفوذ اکسیژن به ناحیه احتراقی، جهت رسیدن به شرایط استوکیومتریک، کافی نمی باشد تشکیل می شود. با

¹ Lean Flame Region

هوا از صفر تا بینهایت تغییر میکند و هسته های احتراقی در این ناحیه به وجود میآیند، آلاینده اکسیدهای نیتروژن، به صورت محلی و بهاندازه بالایی تولید میشود. به عبارت دیگر، در این ناحیه، نسبت سوخت به هوا فقیرتر از مخلوط استوکیومتری می باشد و احتراق در آن به صورت

کامل انجـام مـیگیـرد. در ایـن ناحیـه آلاینـده اکسـیدهای نیتروژن، بهصورت محلی و به میزان زیادی تولیـد مـیشـود که البته در بارهای کم، به دلیل پایین بودن دما میزان تولید آن نیز کم خواهد بود.

شکل (۱۶). کانتورهای الف) نسبت همارزی، ب) دما، ج) اکسیژن، د) دوده و ه) اکسیدهای نیتروژن، برای نانوذرات اکسید سریم در ۲۰ درجه بعد از نقطه مرگ بالا

۵- نتیجهگیری

در کار حاضر، تأثیر افزودن نانوذرات اکسیدهای سریم، مس و آلومینیوم با غلظت یکسان، به سوخت دیـزل، بـر روی مشخصـههای اتمیزاسـیون اسـپری سـوخت، احتـراق و آلایندگی موتورهای دیزلی پاشـش مسـتقیم، بررسـی شـد. برجستهترین نتایج بهدستآمده عبارتاند از:

۱ – افزودن نانوذرات به سوخت دیـزل، سـبب بهبـود پارامترهای عملکردی موتور و کاهش آلایندههـای خروجـی میگردد. البته باید توجه داشت کـه تغییـرات ایجادشـده در عملکرد و آلایندگی، با توجه به شرایط کاری موتور میباشد.

- <u>Ranjbar, M. A., and Pourmoayed, A.</u> <u>"Simulation of the Effect of Fuel Nano Catalysts</u> <u>on the Combustion Performance of a Liquid</u> <u>Propellant Engine using Computational Fluid</u> <u>Dynamics," Vol. 9, pp. 151-165, 2021. (In</u> <u>Persian)</u>
- Khond, V. W., and Kriplani, V. M. "Effect of Nanofluid Additives on Performances and Emissions of Emulsified Diesel and Biodiesel Fueled Stationary CI Engine: A Comprehensive Review", Renew. Sust. Energ. Rev. Vol. 59, pp. 1338-1348, 2016.
- Wen, D. "Nanofuel as a Potential Secondary Energy Carrier", Energy Environ. Sci. Vol. 3, pp. 591-600, 2010.
- Choi, S. U. S., and Eastman, J. A. "Enhancing Thermal Conductivity of Fluids with Nanoparticles in Developments and Applications of Non-newtonian Flows", ASME Int. Mech. Eng. Congress Expos. NewYork, 1995.
- Mimani, T., and Patil, K. C. "Solution Combustion Syntheses of Nanoscale Oxide and Their Composites", Mater. Phys. Mech. Vol. 4, pp. 134-137, 2001.
- Guru, M., Karakaya, U., Altiparmak, D., and Alicilar, A. "Improvement of Diesel Fuel Properties by using Additives", Energy Convers. Manag. Vol. 43, pp. 1021-1025, 2002.
- Kao, M. J., Ting, C. C., and Tsung, T. T. "Aqueous Aluminum Nanofluid Combustion in Diesel Fuel", J. Test. Eval. Vol. 36, pp. 186-190, 2008.
- Tyagi, H., Phelan, P., Parsher, R., Peck, R., Lee, T., Pacheco, J., and Arentzen, P. "Increased Hotplate Ignition Probability for Nanoparticle Diesel Fuel", Nano Lett. Vol. 8, pp. 1410-1416, 2008.
- 14. Arul Mozhi Selvan, V., Anand, R. B., and Udayakumar, M. "Effects of Cerium Oxide Nanoparticle in Diesel and Diesel-biodiesel Ethanol Blends on the Performance and Emission Characteristics of a CI Engine", ARPN J. Eng. Appl. Sci. Vol. 4, pp. 1-6, 2009.
- Sajish, V., Sobhan, C. B., and Peterson, G. P., "Experimental Investigation on the Effects of Cerium Oxide Nanoparticle Fuel Additives on Biodiesel", Adv. Mech. Eng. Vol. 47, pp.61-69, 2010.
- Daneshvar, F., and Shafii, M. B. "Performance Investigation of a Four Stroke Diesel using Water-based Ferrofluid as an Additive", IMECE2011, USA, 2011.
- Solero, G. "Experimental Analysis of the Influence of Inert Nano-additives Upon Combustion of Diesel Sprays", Nanosci. Nanotechnol. Vol. 2, pp. 129-133, 2012.
- 18. Banapurmath, N. R., Sankaran. R, Tumbal, A.

۲- بهطورکلی وجود نانوذرات در محفظه احتراق، انتقال حرارت به سوخت را افزایش داده و با تسریع سوختن، زمان تأخیر در اشتعال را کاهش میدهد.

۳- نانوذرات هنگام پاشش، به سوخت کمک میکنند تـا سرعت قطرات سوخت در هـوای فشـرده بیشـتر گردیـده و آهنگ اختلاط سوخت با هوا را افزایش میدهند.

۴- اختلاط بهتر مخلوط سوخت و هوا در نانوذرات اکسید سریم نسبت به سایر نانوذرات، مکانیسم اشتعالی سوخت و فرایند سوختن را بهبود بخشیده که منجر به احتراق کامل تر و عملکرد و آلایندگی بهتر موتور نسبت به سایر نانوسوختها و سوخت دیزل خالص گردید.

۵- بهطور کلی نانوذرات اکسید سریم منجر به افزایش ۱۴/۵ درصدی توان و نیز کاهش ۶ درصدی مصرف سوخت و ۳۴ درصدی آلاینده دوده در مقایسه با سوخت دیزل خالص گردید. تنها نکته منفی آن، افزایش ۳۱ درصدی آلاینده اکسیدهای نیتروژن میباشد که میتوان آن را با مبدلهای کاتالیزوری، EGR و غیره، کاهش داد.

۷- مراجع

- Hemmat Esfe, M., Abbasian Arani, A., and Esfandeh, S. "Improving Engine Oil Lubrication in Light-duty Vehicles by using of Dispersing MWCNT and ZnO Nanoparticles in 5W50 as Viscosity Index Improvers (VII)", Appl. Therm. Eng. Vol. 143, pp. 493-506, 2018.
- Hemmat Esfe, M., Esfandeh, S., and Hosseinizadeh, E. "Nanofluid Flooding in a Randomized Heterogeneous Porous Media and Investigating the Effect of Capillary Pressure and Diffusion on Oil Recovery Factorx", J. Mol. Liq. Vol. 320, 113646, 2020.
- Hemmat Esfe, M., Esfandeh, S., and Hosseinizadeh, E. "Nanofluid Flooding for Enhanced Oil Recovery in a Heterogeneous Two-dimensional Anticline Geometry", Int. Commun. Heat Mass Transf. Vol. 118, 104810, 2020.
- Hemmat Esfe, M., Hosseinizadeh, E., and Esfandeh, S. "Flooding Numerical Simulation of Heterogeneous Oil Reservoir using Different Nanoscale Colloidal Solutions", J. Fluid. Mech. Aerodyn. Vol. 302, 111972, 2020.
- Bazdidi Tehrani, F., Sharifi Sedeh, E., and Abedinejad, M. S. "Analysis of the Influence of Alumina Nanoparticles Addition on Diesel Fuel Droplets Evaporation in the Gas Turbine Model's Combustion Chamber", Vol. 9, pp. 101-111, 2021. (In Persian)

Characteristic of a Six-cylinder Diesel Engine using Response Surface Methodology", Energy Convers. Manag. X11: 100091, 2021.

- Shi, J. P., Harrison, R. M., and Brear, F. "Particle Size Distribution From a Modern Heavy Duty Diesel Engine", Sci. Total Environ. Vol. 235, pp. 305-317, 1999.
- 29. Mewes, D., and Mayinger, F. "Heat and Mass Transfer, part: Mixture Formation in Internal Combustion Engines", Springer-Verlag, Berlin Heidelberg GmbH: Germany, 2008.
- ICE Physics and Chemistry. "AVL FIRE CFD Solver v.2009. 1", 2009.
- 31. Part: Spray. "AVL FIRE CFD Solver v.2009. 1", 2009.
- Patterson, M. A., and Reitz, R. D. "Increased Hot-plate Ignition Probability for Nanoparticle Diesel Fuel", Nano Lett. Vol. 8, pp. 1410-1416, 2008.
- Naber, J. D., and Reitz, R. D. "Modeling Engine Spray/wall Impingement", SAE, Paper NO. 880107, 1988.
- 34. Magnussen, B. F., and Hjertager, B. H. "On Mathematical Modeling of Turbulent Combustion with Special Emphasis on Soot Formation and Combustion", Sixteenth Int. Symp. Combust. Pittsburgh: The Combustion Institute, 1977.
- Huang, H., and Su, W. "A New Reduced Chemical Kinetic Model for Autoignition and Oxidation of Lean N-heptane/air Mixtures in HCCI Engines", SAE, Paper 2005-01-0118, 2005.
- Lu, T., and Law, C. "Linear Time Reduction of Large Kinetic Mechanism with Directed Relation Graph: N-heptane and Iso-octane", Combust. Flame, Vol. 144, pp. 24-36, 2006.
- Lu, T., and Law, C. "Strategies for Mechanism Reduction for Large Hydrocarbons: N-heptane", Combust. Flame, Vol. 154, pp. 153-163, 2008.
- Halstead, M., Kirsch, L., and Quinn, C. "The Auto Ignition of Hydrocarbon Fueled at High Temperatures and Pressures-fitting of a Mathematical Model", Combust. Flame. Vol. 30, pp. 45-60, 1977.
- Dukowicz, J. K. "A Particle-fluid Numerical Model for Liquid Sprays", J. Comput. Phys. Vol. 1, pp.313-326, 1970.
- Lavoie, G. A., Heywood, J. B., and Keck, J. C. "Experimental and Theoretical Study of Nitric Oxide Formation in Internal Combustion Engines", Combust. Sci. Technol. Vol. 47, pp. 61-69, 2010.
- 41. Hiroyasu, H., and Nishida, K. "Simplified Three-dimensional Modeling of Mixture Formation and Combustion in a DI Diesel Engine", SAE Paper: 890269, 1989.

A. V., Hunashyal, A. M., and Ayachit, N. H. "Experimental Investigation on Direct Injection Diesel Engine Fuelled with Graphene, Silver and Multiwalled Carbon Nanotubes-biodiesel Blended Fuels", Automot. Eng. Technol. Vol. 3, pp. 129-138, 2014.

- Zha, M. "Effect of Particle Size on Reactivity and Combustion Characteristics of Aluminum Nanoparticles", Combust. Sci. Technol. Vol. 187, pp. 1036-1043, 2015.
- Ashok, B., Nanthagopal, K., Mohan, A., Johny, A., and Tamilarasu, A. "Comparative Analysis on the Effect of Zinc Oxide and Ethanox as Additives with Biodiesel in CI Engine", Energy. Vol. 140, pp. 352-364, 2017.
- Gharehghani, A., Mirsalim, M., and Hosseini, R. "Effects of Waste Fish Oil Biodiesel on Diesel Engine Combustion Characteristics and Emission", Renew. Energy. Vol. 101, pp. 930-936, 2017.
- Hosseini, S. H., Taghizadeh-Alisaraei, A., Ghobadian, B., and Abbaszadeh-Mayvan, A. "Performance and Emission Characteristics of a CI Engine Fuelled with Carbon Nanotubes and Diesel-biodiesel Blends", Renew. Energy Vol. 111, pp. 201-213, 2017.
- Sivakumar, M., Sundaram, N. S., and Thasthagir, M. H. S. "Effect of Aluminium Oxide Nanoparticles Blended Pongamia Methyl Ester on Performance, Combustion and Emission Characteristics of Diesel Engine", Renew. Energy. Vol. 116, pp. 518-526, 2018.
- 24. Hoseini, S. S., Najafi, G., Ghobadian, B., Mamat, R., Ebadi, M. T., and Yusaf, T. "Novel Environmentally Friendly Fuel: The Effects of Nanographene Oxide Additives on the Performance and Emission Characteristics of Diesel Engines Fuelled with Ailanthus Altissima Biodiesel", Renew. Energy. Vol. 125, pp. 283-294, 2018.
- 25. Elahi, M., Soudagar, M., Nik-Nazri NikGhazali, N. N., Abul Kalam, M., Badruddin, I. A., Banapurmath, N. R., and Akram, N. "The Effect of Nano-additives in Diesel-biodiesel Fuel Blends: A Comprehensive Review on Stability, Engine Performance and Emission Characteristics", Energy Convers. Manag. Vol. 178, pp. 146-177, 2018.
- Khan, S., Dewang, Y., Raghuwanshi, J., Shrivastava, A., and Sharma, V. "Nanoparticles as Fuel Additive for Improving Performance and Reducing Exhaust Emissions of Internal Combustion Engines", Int. J. Environ. Anal. Chem. doi: 10.1080/03067319.2020.1722810, 2020.
- 27. Ghanbari, M., Mozafari-Vanani, L., Dehghani-Soufi, M., and Jahanbakhshi, A. "Effect of Alumina Nanoparticles as Additive with Dieselbiodiesel Blends on Performance and Emission

- 47. Nano Science and Technology Consortium A105, Level-III, Sector 63. Noida UP. INDIA 201301, 2010.
- Senthil kumar, J., Ramesh Bapu, B. R., and Gugan, R. "Emission Examination on Nanoparticle Blended Diesel in Constant Speed Diesel Engine", Pet. Sci. Technol.doi.org/10.1080/10916466.2019.16835 79, 2019.
- 49. Saxena, V., Kumar, N., and Saxena, V. K. "A Comprehensive Review on Combustion and Stability Aspects of Metal Nanoparticles and Its Additive Effect on Diesel and Biodiesel Fuelled CI Engine", Renew. Sust. Energ. Rev. Vol. 70, pp. 563-588, 2017.
- D'Silva, R., Binu, K. G., and Bhat, T. "Performance and Emission Characteristics of a CI Engine Fuelled with Diesel and Nanoparticles as Fuel Additive", Mater. Today: Proc. Vol. 2, pp. 3728-3725, 2015.

- Nagle, J. and Strickland Constable, R. F. "Oxidation of Carbon Between 1000-2000 C", Proceedings of the Fifth Conference on Carbon, New York: Pergamon, 1962.
- Barbouchi, Z., and Bessrour, J. "Turbulence Study in the Internal Combustion Engine", J. Eng. Technol. Vol. 9, pp. 194-202, 2009.
- 44. Heywood, J. B. "Internal Combustion Engine Fundamentals", McGraw-Hill, New York, 1988.
- 45. Kuo, K., Risha, G. A., Evans, B. J., and Boyer, E. "Potential Usage of Energetic Nano-sized Powders for Combustion and Rocket propulsion", Material Res. Society Symp. Published online by Cambridge University Press, 2003.
- 46. Aberoumand, S., Jafarimoghaddam, A., Moravej, M., Aberoumand, H., and Javaherdeh, K. "Experimental Study on the Rheological Behavior of Silver-heat Transfer Oil Nanofluid and Suggesting Two Empirical Based Correlations for Thermal Conductivity and Viscosity of Oil Based Nanofluids", Appl. Therm. Eng. Vol. 101, pp. 372-362, 2016.